

MESAČNÍK MICHALOVSKO-KOŠICKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

PRAMENŤ

Ročník XI

Marec 2013

Cena 0,40 €

KRÁTKE ZAMYSLENIE SA NAD VEĽKÝM PÔSTOM

Tak ako po každý rok, nevyvímajúc tento, približne v podobný čas, opäť stojíme na prahu Veľkého pôstu. Pre niekoho nič výnimočné, zasa bude v mnohých prípadoch skloňovaná otázka – „čo len budeme jesť a ako ešte dlho“; avšak pre niekoho tajuplné obdobie v lone Cirkvi, ktoré je jedinečné, so svojimi nádhernými bohoslužbami a zvláštnou atmosférou, ktoré nám pomáha v našom duchovnom napredovaní a zdokonaľovaní sa. Ten, kto to ešte nezažil, alebo sa o to aspoň nepokúšal, zaiste sa nemá na čo tešiť. Avšak ten, kto s týmto nejakú skúsenosť už má, vie, že jeho duša sa už chvie a teší na tento duchovný zápas počas Veľkého pôstu.

Čo je cieľom pôstu a čo je meradlom toho, ako úspešne sa postíme? Mnohí sú tej mienky, že dobre sme postili vtedy, keď sme sa zdržiavali predpísaných potravín, nechodili na zábavy a aspoň kedy-tedy navštívili chrám naviac, než mimo pôstu. Nakoniec skonštatujeme, že naozaj sme postili ako sa len dalo a sme s tým spokojní. Ba dokonca, náš pôst je taký strohý, že úspešne sa zdržiavame, i naďalej, od toho čo nie je potrebné – hlavne sv. Eucharistie. Veľký pôst je časom, kedy by sme sa o niečo viac než inokedy mali približovať k Bohu, snažiť sa mu viac pripodobniť. Skrze Telo a Krv Isusa Christa vo svätom Prijímaní sa s Ním zjednocujeme a dostávame životodarnú silu, ktorú tak nevyhnutne potrebujeme pre svoju existenciu. A práve teraz, keď naše telo, ale aj dušu, vyčerpávame omnoho viac našou askézou, túto nebeskú pomoc potrebujeme. Je jasné, že v terajšej dobe, keď nám dochádza energia, máme aj iné alternatívy. Dokážeme si nakúpiť nespočetné množstvo energy drinkov a hneď sme fit ako rybičky, plní novej energie ... Avšak pomáha nám táto energia aj v našom duchovnom zápase? Nie sme náhodou podobní tomu bláznivému mužovi, čo staval svoj dom na piesku a čo sa mu rozpadol, pretože nemal dobré a pevné základy? Veď keď chceme postaviť dom, najprv potrebujeme pevné základy, na ktorých to bude aj pevne stáť. Keď chceme budovať náš duchovný život, či nie najlepším základom je Isus Christos, ten uholný kameň, ktorý zavrhlí stavitelia? Ako sme už spomínali, počas pôstu vynakladáme omnoho viac úsilia a energie. Aj z toho dôvodu nám svätá Cirkev ponúka v tomto čase i viac pomoci. Aspoň

dvakrát v týždni by sa mala slúžiť nádherná liturgia vopred posvätených darov. Prečo? Nie len preto, aby si naše uši vychutnali krásne pôstne spevy, no hlavne preto, aby sme mali možnosť posilniť sa svätým Prijímaním, keďže cez týždeň sa riadna liturgia neslúži. A ako chceme zápať bez energie, keď ju nenačerpáme? Na to si už musíme odpovedať každý sám... Na začiatku sme spomínali, ako dokážeme zhodnotiť úspešnosť nášho pôstneho úsilia. Ponúkneme pomerne jednoduchú radu. Nech kritériom hodnotenia bude sviatok Paschy. Akým spôsobom prežijeme obdobie svätého Pôstu, takým spôsobom nám Boh požeňná prežiť i Paschálne sviatky. Kto sa namáhal a hľadal Boha svojim asketickým úsilím, toho sa bude dotýkať ruka Božej blahodate, pretože kto hľadá, ten nájde. Nie je nič krajšie, než prežiť tento najväčší sviatok v náručí samotného Boha, zažiť nevysloviteľnú radosť, ktorá nám tlačí slzy do očí, ktorá nie je z tohto sveta. A tak, slová svätých, ktorí takúto radosť zažili, sa nám už nebudú javiť ako nejaká fantazmagória, ale ako prežitá pravda.

Želáme všetkým, ktorí sa odhodlali prežiť svätý Pôst ako sa na pravoslávnych kresťanov patrí, Božie požeňnanie a mnoho duchovných i telesných síl.

protojerej Peter Bzik

Cesta kríža je cestou večného života. Aké nemúdre by bolo vzdať sa tejto cesty, či ju odmietnuť, keďže práve ona odkrýva dvere skutočného života, života večného. Obdobie pôstu je vhodným časom na uvedomenie si tejto spásonosnej pravdy.

Cesta kríža to nie je len choroba, ktorá nás prigniavila, nešťastie, ktoré nás zastihlo nepripravených, či neistá, nepriaznivá životná situácia, ktorá nás zmietá v neistote a strachu pred zajtrajším dňom. Cesta kríža je nový život, život založený na Bohu a každodennom hľadaní vo všetkom Jeho vôle. Na tejto ceste nám Boh mnohorakým spôsobom ukazuje správny smer a pritom vôbec neskrýva, že mnohé úseky tejto cesty sa budú podobáť Isusovej krížovej ceste, neraz samotnej Golgote, ale to všetko len preto, lebo len cez Golgotu sa prichádza k sláve Zmŕtvychvstania. Preto cesta prijatia kríža je každodenným slobodným rozhodnutím sa vystúpiť na Golgotu – Golgotu svojho života, ktorá v živote každého z nás má svoju vlastnú podobu. Tým vystúpením na Golgotu preto môže byť moja námaha vstať ráno k modlitbe, ustáť si v dnešnej spoločnosti svoju patričnosť k Christovi a pritom neodsúdiť svojho blížneho, ktorý zabľúdil, či stratil sa v bludisku dnešného všeponúkajúceho sveta, ... vystúpiť na Golgotu znamená odpustiť urážky, prijať neprijemného človeka a pri rozlúčke mu požeňať a zapriať mu deň plný Božej milosti, ... vystúpiť na Golgotu znamená každé ráno vyhlásiť nový boj proti svojim vášňam, zlovykom. Týmto spôsobom možno kráčať k duchovnému rastu, ktorého završením je naša spása.

Náš každodenný život je plný svedectiev o tejto pravde, len keby sme ich chceli vidieť. Len jeden príklad, ktorý však tisícakým spôsobom sa denne pred nami odohráva – Dve mladé dievčatá z rovnakého prostredia, rovnakého veku, ... každá z nich však mala

iný postoj k životu. Jedna si chcela, čo najviac užiť života: kamaráti, neviazané zábavy, atď., s Bohom vo svojom živote veľmi nerátala. Nepasoval do jej života, nerozumela Mu. Túžila vyťažiť zo života maximum. Tá druhá sa rozhodla pre Boha a šla cestou, ktorú jej ukazoval. Ako veriaca, z lásky k Bohu, sa zriekla všetkého, čo mohlo ublížiť jej duši. Za túto svoju „nemodernosť“ sa jej od tej prvej a jej kamarátov ušlo veľa posmechu a uštipačných poznámok.

Prešli roky. Tá prvá si užívala života. Stihla sa dvakrát vydať i dvakrát rozviesť. Nastal okamih, keď si uvedomila, že nevie si vybudovať s nikým trvalý vzťah, nedokáže byť verná, len preto, že si nedokáže nič odrieknuť. Nikdy sa odriekaniu nenaučila. Ešte horšie bolo pre ňu poznanie, že už nikto o ňu nemal záujem. Nemala ešte ani tridsať rokov, bola zúfalá a už túžila, aby sa tento jej nezmyselný život skončil. Tá druhá sa tiež vydala, ale iba raz. Vybuodovala harmonický domov pre manžela a ich dve krásne deti. Mala šťastie a pokoj v duši a plné nádeje plány do budúcnosti.

Tento príbeh sa denne tisícakým spôsobom odkrýva pred nami. Cesta kríža nebýva ľahkou, ale aj tento príbeh rodí v srdci zápal a odhodlanie prijať kríž svojho života s hrejivým pocitom, že nesenie kríža okrem námahy prináša aj šťastie a požehnanie.

Vstupujeme do obdobia pôstu, ktoré celým svojim liturgicko - modlitebným nastavením nás má upriamiť na kríž. Nepremárnime tento svätý čas. Povedzme Bohu svoje „áno“, aby sa naplnila nad nami Jeho svätá vôľa na každom kroku, vo veľkých momentoch nášho života, ale aj v tých najvšednejších veciach, aby naša námaha každodenného výstupu na svoju Golgotu, cez kríž, nám otvorila dvere posvätenia už v tomto živote a keď nastane čas v plnosti večnej blaženosti, v sláve Christovho zmŕtvychvstania.

otec Nikodim

Bulharsko má nového patriarchu

V nedeľu 24. 2. 2013 bol Všeňarodným cirkevným zhromaždením Bulharskej Pravoslávnej Cirkvi zvolený nový najvyšší predstaviteľ pravoslávnych kresťanov v Bulharsku, metropolita Neofit z Ruse, ktorý bol zároveň tohto dňa slávnostne uvedený (intronizovaný) v sofijskom katedrálom chráme sv. Alexandra Nevského na stolec sofijských metropolitov a patriarchov Bulharska. Slávnostných obradov sa okrem predstaviteľov ďalších miestnych pravoslávnych cirkví, medzi ktorými bol aj náš metropolita Kryštof, zúčastnili i ďalšie významné osobnosti náboženského, kultúrneho a politického života.

Jeho Svätosť Neofit, patriarcha bulharský, občianskym menom Simeon Dimitrov, sa narodil v roku 1945. V roku 1971 ukončil Sofijskú teologickú akadémiu, svoje štúdiá prehlboval i v Rusku. Mnišstvo a kňazské svätenie prijíma z rúk nedávno zosnulého bulharského patriarchu Maxima,

ktorému slúžil od r. 1985 ako protosynkel s titulom levkijského biskupa. Zároveň sa venoval výučbe na svojej alma mater, ktorej bol rektorom až do roku 1994, kedy bol zvolený za eparchiálneho biskupa - metropolitu.

K Bulharskej Pravoslávnej Cirkvi sa hlási okolo 80% zo 7,3 miliónov Bulharov v samotnej krajine a v diaspore (vo svete). Bulharsko je podobne ako Česká republika silno zasiahnuté komunistickou a postkomunistickou ateizáciou spoločnosti, takže podľa niektorých údajov iba 10% oficiálne prihlásených veriaciich pravidelne navštevuje chrám.

Patriarcha Neofit sa ujíma kormidla bulharskej Cirkvi v zložitej situácii vnútorných politických turbulencií a silnej ekonomickej a duchovnej krízy. Vyprosujeme mu teda veľa Božej milosti a darov Ducha Svätého v neľahkej službe, ku ktorej ho Pán povoláva.

vладыка JURAJ

Zázračná ikona Presvätej Bohorodičky Czestochowskej

(pamiatka v Pravoslávnej Cirkvi 6. marca)

Divotvorná ikona Presvätej Bohorodičky Czestochowskej (slov. transkryp., *Čenstochowskej*) sa nachádza v rímskokatolíckom kláštore na Jasnej Góre, blízko mesta Czestochowa, v Poľsku. Verí sa, že je jednou zo sedemdesiatich ikon napísaných svätým apoštolom a evanjelistom Lukášom. Tradícia hovorí, že ikona bola prenesená z Jeruzalema, keď Rímania dobyli mesto v r. 66 a bola ukrytá v jaskyni blízko starobylého mestiečka Pella vo vtedajšom Dekapolis - Desiatmestí, dnešné Jordánsko. Ikona bola daná sv. Helene, keď navštívila Svätú zem v r. 326 a ona ju priniesla so sebou do Konštantínopolu.

Ostatní útočníci boli od Boha tiež potrestaní. Niektorí z nich zomreli na mieste, zatiaľ čo iní oslepli. Hoci mnoho z kláštorných pokladov bolo ukradnutých husitmi, zázračná Czestochovská ikona bola ponechaná na mieste.

V sedemnástom storočí švédsky kráľ Karol Gustav X. obsadil väčšinu Poľska a jeho vojská zostali prakticky neporaziteľné, kým nezviedol bitku pri Jasnej Górze, neďaleko kláštora, kde bola uchovávaná ikona. S pomocou Presvätej Bohorodičky Poliaci boli schopní premôcť Švédov a ukončiť vojnu v r. 1656. Poľský kráľ Ján Kazimír v meste Lvov oficiálne

vyhlásil, že Matka Božia je Kráľovnou Poľska, a že národ je pod jej ochranou.

Počnúc ôsmym storočím ikona putovala do rôznych miest, vrátane Galície, Bavorska a Moravy. Knieža Lev, ktorý založil mesto Lvov, priniesol ikonu do Ruska a umiestnil ju do pevnosti Belž na Západnej Ukrajine. Tam sa pred svätou ikonou udialo veľa zázrakov a divov.

Mnoho zázrakov sa udialo skrze Czestochovskú ikonu a sú zaznamenané v knihe, ktorá sa uchováva v Czestochovskom kláštore. Kópie ikony sa nachádzajú v mnohých pravoslávnych a katolíckych kláštoroch. Niektoré z týchto kópií sú uctievané v obci Pisarevka vo Volyňskej oblasti (29. a 8. septembra), v dedine Verchňaja Syrovatka pri Charkove, v Tyvrove v provincii Vinič (na deň Svätého Ducha), v Kazaňskej katedrále v Petrohrade a na niekoľkých ďalších miestach. Všeobecne je v Pravoslávnej Cirkvi ako deň osobitnej úcty k Zázračnej ikone Presvätej Bohorodičky Czestochowskej určený 6 marec.

Knieža Vladislav Opoľský získal ikonu v čase, keď Poliaci obsadili juhozápadne Rusko. V období, keď Vladislav vládol v Poľsku, Tatári napadli Rusko a čoskoro sa objavili pred bránami belžskej pevnosti. Knieža nariadil, aby bola ikona umiestnená na vrchole mestských hradieb vtedy, keď Tatári začali obliehanie pevnosti. Krv začala kvapkať z miest na ikone, kde bola zasiahnutá šípom, alebo inou strelou. Tí, čo boli svedkami tohto zázraku, boli strachom ohromení pri pohľade na ikonu. Tatári sa dali na ústup, keď ich zahalila zvláštna tmavá hmla a mnoho z nich zomrelo.

Po tomto zázračnom vyslobodení plánoval knieža Vladislav vziať ikonu do Sliezska a umiestniť ju vo svojom zámku v Opoľsku. Po vykonaní príprav na prenos, Vladislava zachvátil nevysvetliteľný strach. Začal sa modliť pred svätou ikonou a v túto noc mu bolo vo vízii povedané, aby preniesol túto ikonu do Jasnej Góry pri Czestochowej. V r. 1382 Vladislav vybudoval v Jasnej Góre kláštor a daroval ikonu mníchom rímskokatolíckeho mníšskeho rádu Pavlínov.

O mnoho rokov neskôr stúpeneci Jána Husa napadli Czestochowú a vyplienili kláštor. Keď sa pokúsili uniesť Czestochovskú ikonu preč vo voze, kone sa odmietali pohnúť z miesta, akoby prikované k zemi nejakou neviditeľnou silou. Jeden z husitov sa rozhneval a hodil ikonu na zem, zatiaľ čo iný bodol tvár Panny Márie mečom. Prvý muž padol na mieste mŕtvy a ruka druhého muža vyschla.

zdroj:<http://oca.org/saints/lives/2013/03/06/103919-icon-of-the-mother-of-god-ldquoczestochowardquo>

Preložil a spracoval jerej Marek Gubík

Pýcha je príčinou hriechu. Pre pýchu odpadli od Boha anjelské mocnosti na čele so satanom. Pre pýchu človek porušil jediné prikázanie v raji. Kvôli pýche prvý človek padol, a s ním celé stvorenstvo. Pýcha dohnala ľudí k ďalším hriechom, až hriech naplnil zem a Boh dopustil potopu. Pre pýchu došlo k zmäteniu jazykov pri stavbe babylonskej veže. Pýcha doviedla vyvolený národ niekoľkokrát do otroctva. Z pýchy človek poviesil Božieho Syna na kríž...

Pýcha sa stala teda príčinou každého ďalšieho hriechu. Svätí Otcovia najčastejšie upozorňujú na dve vážne nebezpečenstvá, do ktorých pýcha privádza človeka. Slávychtivosť a mocichtivosť. Svätý Ján Lestvičník dodáva, že kto vo svojom srdci prechováva jedno, prechováva aj druhé. Nenápadne ako dve krídla jedného vtáka nesú človeka do záhuby. Preto svätý Ján Kassián upozorňuje, že pýcha je jediná vášeň, voči ktorej sa nepostavil nik iný, než samotný Boh. V liste svätého apoštola Jakuba čítame: „Boh sa pyšným protiví“ (Jak 4, 6). Nie sú to ani pôžitkári, ani smilníci, mamonári, či hnevliví, ale pyšní ľudia. Lebo ostatné vášne smerujú a spútávajú človeka, ktorý ich prechováva vo svojom srdci, ale pýcha sa stavia proti samotnému Bohu. No jedným dychom svätý Ján dodáva, že najlepším spôsobom vyhnúť sa nástrah pýchy je opakovanie slov apoštola: „Nie ja, ale Božia blahodať, ktorá je na mne, robí zo mňa to, čím som“ (1K 15, 10).

Keď si pyšný človek myslí, že jeho moc je navždy

pevná, Boh naňho dopúšťa poníženie a skazu. Keď spurný rímsky eparcha Tarkvinius umučil svätého Timotea, zavolať rímskeho biskupa, svätého Silvestra a pohrozil mu smrťou, ak mu nevyzradí pozostalosť po Timoteovi a ak hneď neprinesie obeť modlám. Silvester mu však bez strachu odpovedal slovami Evanjelia: „Nerozumný, tejto noci vezmem od teba tvoju dušu a to, čím sa chváliš, že spôsobíš mne, stane sa tebe“. Namyslený eparcha uväznil svätého Silvestra so zámerom skorej popravy. Keď to vykonal, šiel sa najesť. Počas obeda sa mu v hrdle vzpričila rybacia kosť. Od poludnia do polnoci sa lekári trápili, ako eparchovi zachrániť život. Zbytočne. O polnoci Tarkvinius vypustil svoju dušu v najväčších mukách. Tak sa stalo pravdou proroctvo svätého Silvestra a naplnili sa biblické slová: „Pýcha prichádza so skazou“. (Pr 16, 18)

Svätí otcovia však nehovoria len vtedy, aby človeka vystríhali pred hriechom, ale aby mu pomohli, pokiaľ padol. Svätý Níl Sinajský hovorí: „Nezabúdaj na svoj pád, aj keď učiníš pokánie. No pamätaj na svoj hriech s plačom a v pokore, aby si sa stal pokorným a takto odsekol od seba pýchu“.

Abba Dorotej raz pri jednej zo svojich besied dostal otázku: „Abba, čo mám robiť, keď padnem?“ Svätý Dorotej odpovedal: „Vstaň a choď ďalej. A keď znova padneš, znova vstaň“. Tak sa život človeka stáva jedným dlhoročným bojiskom, kde človek neustále bojuje s pokušeniami a až keď odíde odtiaľ, môže si s istotou vydýchnuť slovami svätého apoštola Pavla, že dobrý beh dobehol a dobrý boj dobojoval. Svätý Anton Veľký k tomu podáva vysvetlenie: „Tvoja duša nech bude s Bohom v každej chvíli a tvoje telo nech je na zemi ako socha. Vždy stoj pred Bohom správne. Božiu bázeň maj neustále pred očami; rovnako aj pamätanie na smrť a strátenie sa pred všetkým nečestným. Skroť každý deň, aby si žil, lebo kto sa bojí Boha, ten bude žiť naveky. Neustále buď bdely, aby si neupadol do lenivosti. Znenávid' a vzdial' sa od všetkého svetského, inak ono vzdiali teba od Boha. Nenávid' všetko, čo škodí tvojej duši. Neodstupuj od Boha kvôli pomínuteľným veciam. Nech ti poslúžia ako príklad tí, ktorí sa zapáčili Bohu svojím čistým srdcom a ktorí konali dobré skutky. Predovšetkým neustále vylievaj modlitbu a dobroreč Bohu za všetko, čo sa ti prihodilo. Ak budeš vykonávať všetko uvedené, získaš odmenu, ktorú oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ba ani ľudské srdce nepomyslelo“ (1K 2, 9).

Svätý Simeon Nový Teológ prirovnáva dušu človeka k lampe, ktorá hoci je naplnená olejom a má knôť, ale nezapáli sa ohňom, ostáva temnou. Tak aj duša, ktorá je na pohľad okrášlená všetkými cnosťami, ale nemá svetlo

a blahodať Svätého Ducha, ostáva vyhasnutou a temnou“. My k tomu dodáme, že podobne je to aj s cnosťou pokory. Ak aj človek je cnostný, ale nemá v sebe pokoru, všetky cnosti vyjdú navnivoč. Aj svätý Makários Egyptský o tom hovorí podobne: „Ako sa mäso bez soli naplňuje červami a smradom počas rozkladu, rovnako sa aj ľudská duša naplňuje vášňami a nemajúc v sebe soľ Svätého Ducha, t.j. Jeho cnosti a blahodate, rozkladá sa“.

Jediným liekom na tento veľký neduh je pokora. Boží Syn pokorne zniesol poníženie až do smrti na kríži, apoštoli boli prenasledovaní a umučení ako aj mnohí svätí, ale pokorou všetko korunovali, mnohí svätí Otcovia prežili vyhnanstvo a hanenie pre meno Christa, no všetci

zvíťazili jedinou zbraňou, pokorou.

(pokračovanie)

Použitá literatúra:

Добротолюбие. Том 2. Украинская православная церковь, Полтавская епархия, Спасо-Преображенский Мгарский монастырь. 939с. ISBN 966-302-510-7.

Apothegmata: výroky a příběhy pouštních otců. II. (preklad J. Pavlík). Praha, 2005. 136s. ISBN 80-86882-01-2.

Святитель Иоанн Златоуст. *Увещеваю вас возлюбленные* (Избранные беседы). Москва 2008. 680с. ISBN 5-87301-177-X.

Pavol KOCHAN

PRAVOSLÁVNÁ CIRKEVNÁ OBEC ŠAMUDOVCE

ПРАВОСЛАВНАЯ ЦЕРКОВНАЯ ОБЩИНА ШАМУДОВЦЕ

THE ORTHODOX CHRISTIAN PARISH OF ŠAMUDOVCE

Šamudovce 149, 072 01

Pozvánka na sv. tajinu Jeleopomazania

Pravoslávna cirkevná obec v Šamudovciach Vás srdečne pozýva na sv. tajinu Jeleopomazania (pomazanie chorých posväteným olejom), ktorá sa bude konať **27. apríla 2013** (Lazarova sobota) v chráme Narodenia sv. Jána Krstiteľa v Šamudovciach. Jeho vysokopreosvietenosť Juraj, arcibiskup michalovsko – košický, prinesie so sebou taktiež ikonu a sväté ostatky spravodlivého Lazára štvordňového, ktoré si budeme môcť uctiť v deň jeho pamiatky.

Program bohoslužieb: **08:00** – Sv. tajina Jeleopomazania

10:00 – Archijerejská liturgia

Správca PCO v Šamudovciach
prot. Mgr. Peter Bzik, PhD.

PRVÝ PRAVOSLÁVNÝ MONASTIER V PARAGUAJI

V dňoch 14. – 17. februára 2013 pobýval na dušpastierskej vizitácii v Paraguaji arcibiskup Jeremiáš (Ferens), eparcha ukrajinskej pravoslávnej eparchie Južnej Ameriky, ktorá patrí do jurisdikcie Konštantínopolského patriarchátu. Do tejto eparchie patrí aj šesť farností v samotnom Paraguaji. Počas svojej dušpastierskej vizity arcibiskup Jeremiáš navštívil tri z nich – 14. februára v chráme Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Santo Domingo slúžil Veľkú večerňu; 15. februára, na sviatok Stretnutia Hospodina so Simeónom (celá eparchia sa totiž riadi juliánskym kalendárom), slúžil archijerejskú liturgiu v chráme sv. Michala Archanjela v Capitan Miranda, kde tiež postrihol piatich hypodiakonov; a 16. februára v chráme Povýšenia sv. Kríža v meste Alvorada slúžil moleben. Najväčším momentom celej jeho vizity bolo posvätenie prvého pravoslávneho monastiera v Paraguaji. Prvým igumenom nového Stritenského monastiera sa stal o. Dimitrij (Castilhos de Oliveira). Počas slávnostnej sv. liturgie bol pre paraguajské pravoslávne spoločenstvo vysvätený takisto nový diakon o. Michal Babak.

V Paraguaji žije skoro 7 miliónov obyvateľov. Úradným jazykom je španielčina a jazyk guarani (jeden z pôvodných jazykov miestnych indiánov). Najväčšiu skupinu medzi pravoslávnyimi v Paraguaji tvoria ukrajinskí prisťahovalci, v mnohých prípadoch žijúci v imigrácii už tretiu generáciu. Svoj chrám v hlavnom meste Asunción majú takisto ruskí pravoslávni veriaci. Pravoslávne chrámy a farnosti zbudované pre potreby imigrantov z pravoslávnych krajín však čoraz viac priťahujú aj pôvodných, domorodých obyvateľov.

Na základe: ecclesia.com.br., cerkiew.pl. - nikodim

Za zosnulým kurátorom Jurajom Slávikom

Dňa 25. februára 2013 v nemocnici v Sobrance zosnul náš dobrý veriaci a kurátor Juraj Slávik, rodák z Koňuša, okr. Sobrance, ktorý by sa bol dožil 10. marca 82 rokov svojho života. Pri zaopatrovaní Sviatosťami sme si mysleli, že aj napriek tomu, že v poslednom čase bol chorľavý, že si tu ešte požije a bude sa ešte dlho tešiť medzi svojimi milými, drahými a aj medzi veriacimi. Bol to veľmi dobrý veriaci, ktorý miloval Boha, pravoslávnu vieru,

východný obrad, rád prichádzal do chrámu na bohoslužby a rád sa stretával s veriacimi, ktorí ho mali radi a radi sa s ním stretávali v chráme. Slovom, miloval cyrilometodské dedičstvo. Aj keď svojou postavou nebol vysoký, no bol veľmi usilovný a pracovitý človek, ktorý veľa pomáhal pri budovaní nových chrámov v Koňuši, prvého v rokoch 1950 a 1959, kde Pravoslávna cirkev slúžila až do r. 1968 a neskôr druhého chrámu po roku 1968, zasväteného Ženám myronosicam. Túžil sa dožiť aj postavenia novej zvonice pri chráme, ktorej postavenia sa aj dožil, no nebolo mu dožičené počuť zvuk zvonov z tejto zvonice, aby mu zvonili aj na rozlúčku s ním. Ale keď budú zvoniť tieto zvony, aj keď on ich nebude počuť už svojimi ľudským sluchom, kedykoľvek budú zvoniť, budú stále zvoniť aj jemu, lebo aj on sa podieľal na ich zakúpení a postavení zvonice.

Bol to tichý a veľmi skromný človek. Spočiatku pracoval so svojim otcom na hospodárstve, neskôr ako robotník pracoval aj v závode Kerko v Michalovciach. Zaslúžený odpočinok si užíval vo svojej rodnej dedinke, v Koňuši.

Smútočný pohrebný obrad vykonali prot. Bohuslav Senič, duchovný zo Sobrance, ktorý sa rozlúčil s milovanými a drahými jeho srdcu, v mene veriacich a prítomných, ktorí sa s ním prišli rozlúčiť a miestny duchovný, prot. Štefan Horkaj, kázal Slovo Božie. Nech mu Boh odpustí jeho hriechy a chyby, ktoré vykonal počas svojho života a za všetko dobré, čo vykonal vo svojom živote, nech mu Boh udelí večný pokoj v nebeských príbytkoch, ktoré pripravil všetkým tým, čo Boha milovali. Blažený pokoj a vičná jemu pamjať!

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

O ČASTOM PRISTUPOVANÍ K EUCHARISTII

Často sú medzi našimi veriacimi zakorenené podivné názory vo vzťahu k Tajine Tajin – Svätej Eucharistii. Jedným z nich je aj otázka častého pristupovania k Eucharistii, či prípravy pred prijímaním Eucharistie. Viac svetla do tejto problematiky môže priniesť aj tento článok, spracovaný na základe rozhovoru s metropolitom Ilarionom (Alfejevom) z Ruskej Pravoslávnej Cirkvi, publikovanom na poľskom portáli cerkiew.pl.

„Ako často možno, dokonca treba, pristupovať k Svätej Tajine Eucharistie? Vo svoje eparchii a farnostiach, - hovorí vladyka Ilarion, - všade sa usilujem hovoriť a zdôrazňovať to, že základom duchovného života kresťana a z toho i základom života cirkevného spoločenstva je vlastne Eucharistia, Liturgia, Sväté Prijímanie.

Eucharistické vedomie je základným kameňom, na ktorom sa buduje duchovné spoločenstvo. Môžem svedčiť, že tam, kde nie je regulárne pristupovanie k Eucharistii, kde ľudia prichádzajú k Čaši len počas veľkých sviatkov, alebo pri nejakých výnimočných situáciách, tam je ťažko, či dokonca nemožné, vytvoriť silné cirkevné spoločenstvo. Prečo? Lebo to spoločenstvo nemá základ, na ktorom by sa mohlo budovať. Bez tohto základu nie je možné vytvoriť silnú rodinu, ktorá je povolaná tvoriť „MALÚ CIRKEV“, lebo to sa môže dokončiť iba vtedy, keď všetci členovia rodiny budú regulárne pristupovať k Eucharistii“. ŽIŤ SKUTOČNÝ ŽIVOT NIE JE MOŽNÉ, AK NIE SME NEUSTÁLE NAPOJENÍ NA ZDROJ SKUTOČNÉHO, VEČNÉHO ŽIVOTA – CHRISTA !!!

„Preto aj vo svojich kázňach, - pokračuje vladyka Ilarion, - vždy vyzývam veriacich, aby pristupovali k Eucharistii, čo najčastejšie, ako len môžu. Som presvedčený, že každý kresťan má právo prijať Eucharistiu na každej Liturgii, ktorej je účastný. Samozrejme, pod podmienkou, že dodržiava cirkevné kánony, žije v zhode s cirkevným kalendárom (žije bohoslužobným životom) a spôsob jeho života odpovedá prirodzeným normám, ktoré ustálila Cirkev. Ak sú tieto podmienky splnené, potom niet žiadnych prekážok, aby tento veriaci mohol pristupovať k Prijímaniu na každej Liturgii. Christove slová, ktoré vyhlasuje kňaz: „*Prijmite a jedzte, toto je Moje Tela; Pijte z neho všetci, toto je Moja Krv Nového Zákona*“, či slová diakona „So strachom Božím, vierou a láskou pristúpte“ sú adresované všetkým, ktorí sú v chráme, a nie len jednej kategórii veriacich.

Samozrejme, aby sme neupadli do iného extrému, treba mať na pamäti slová apoštola Pavla, aby sme s vnímaním prijímali Sväté Christove Tajiny, aby sa Prijímanie nezmenilo na formalitu, rutinu, aby tak človek, často pristupujúci k Sv. Čaši, neprepadol do pustého zvyku. (*pozn. Prekl., - por. 1 Kor 11, 27 – 28 „Preto ktokoľvek by nehodne jedol Chlieb alebo pil z Kalicha Hospodinovho, prevíní sa proti Telu a Krvi Hospodinovej. Skúmaj sa teda, človeče,... lebo kto nehodne je a pije, odsúdenie si je a pije, lebo nerozoznáva Tela Hospodinovo“*). Opakujem však, že časté a regulárne prijímanie musí byť základom duchovného života každého kresťana. Ťažko si dokážem predstaviť môj život bez prijímania, hoci len raz v týždni. V istom zmysle tak žijem od nedele do nedele, od jedného sviatku k druhému, a v skutočnosti, Eucharistia mi dáva silu byť kresťanom“.

Čo sa týka prípravy k prijímaniu, často sa veriaci pýtajú na spôsob, pravidlá, ako sa čo najlepšie pripraviť k prijatiu tohto prevelkého tajomstva Eucharistie. Poznáme modlitby pred prijímaním, ktoré môžeme nájsť v našich modlitebníkoch. No mnohí, ospravedlňujúc svoju absenciu v eucharistickom živote, poukazujú na fakt, že pri dnešnom spôsobe života, hlavne pracujúci, študujúca mládež, si jednoducho nestačí nájsť čas, aby sa mohli takýmto spôsobom pripraviť.

„Po prvé, - odpovedá vladyka Ilarion na túto otázku, - niet v Ruskej Pravoslávnej Cirkvi žiadne oficiálne pravidlo, ktoré by hovorilo, čo je prikázané „prečítať“ pred prijatím Svätých Darov Tela a Krvi Christových. V modlitebníkoch sú modlitby pred Svätým Prijímaním a nimi sa treba riadiť. Myslím si, že čítanie týchto modlitieb počas týždňa, či raz v týžni v predvečer nedele, nie je niečím, čo zaberie až tak veľa času ani námahy. Takisto, som presvedčený, že aj študenti, pracujúci, či rodičia vychovávajúci deti, si môžu nájsť 20 minút, aby prečítali toto modlitebné pravidlo. Úmyslom nie je zväčšovať množstvo predpísaných modlitieb, ale vhodným spôsobom sa duchovne pripraviť k prijatiu Svätých Christových Tajomstiev. Niekedy býva osožnejšie prečítanie jednej modlitby, hoci niekoľko ráz – pomaly, s vnímaním a pochopením, ako prečítanie celého modlitebníka s myslou rozutekanou na všetky strany. Oproti tomu existuje prax čítania kánonu a akafistu pred prijímaním Eucharistie. Sú tiež duchovníci, ktorí túto prax pre svoje duchovné deti kladú za záväznú. Tiež sa napríklad hovorí, že pred Prijímaním je potrebné prečítať minimálne tri kánony, jeden akafist a modlitby pred prijatím Eucharistie. Nesúhlasím s týmito podmienkami, - hovorí vladyka Ilarion. - Po prvé, nie je to ustanovené žiadnymi cirkevnými pravidlami., je to iba pobožná tradícia, ktorá nie je zapísaná v žiadnych cirkevných predpisoch a ustanoveniach. Po druhé, ak daná osoba chce čítať kánony a akafisty a má na to čas, ich čítanie, samozrejme, je iba k dobru, ale postaviť „prečítanie troch kánonov“ (a pod.) za podmienku pristúpenia k Eucharistii, považujem za veľmi chybné. Týmto spôsobom iba odháňame ľudí od Čaše, zbavujúc ich podstaty – jadra kresťanského života, ktorým je Sväté Tajomstvo Christovho Tela a Krvi.

Často ľudí trápi ešte jedna otázka dotýkajúca sa pôstu pred prijímaním Svätých Tajin, známa a niektorými duchovnými prezentovaná prax trojdenného pôstu pred prijímaním, čo je pre mnohých nie celkom reálne.

Vladyka Ilarion odpovedá aj na túto otázku: „Odpoveď na túto otázku, ako aj na ďalšie podobné, treba hľadať v typikone. Kde typikon predpisuje pôsty poza tie, ktoré ustanovila Cirkev? Nikde. Pre ľudí, ktorí málo pristupujú k Eucharistii, ktorí nie veľmi dodržiavajú pôsty, ktorí sú ďaleko od Cirkvi, je naozaj prospešné, keď sa popostia niekoľko dní pred Prijímaním. Ale, keď človek dodržiava pôsty, ktoré ustanovila Cirkev, nie je potrebné mu pridávať nejaké dodatkové pôsty. Práve naopak, všetkým tým, ktorí regulárne dodržiavajú pôst, odporúčal by som, každú nedeľu a vo sviatočné dni so spokojným svedomím pristúpiť k Svätému Prijímaniu – k Svätej Eucharistii.

Na základe: Metropolita Hilarion (Alfejew) O czestym przystępowaniu do Eucharystii preklad jerej Dušan N. Tomko

Patriarcha Teodor v Tanzánii

V čase od 15. - 21. februára 2013 navštívil patriarcha alexandrijský a celej Afriky Teodor II. pravoslávne spoločnosti v Tanzánii. Na letisku hlavného mesta Dar-es-Salaam ho privítali zástupcovia Cirkvi, ako aj diplomatického zboru, medzi iným zástupcovia gréckeho, egyptského a ruského veľvyslanectva. Z letiska sa patriarcha odobral do katedrálneho chrámu sv. Paraskiev, kde za účasti veriacich, nielen Tanzáncov, ale aj Grékov, či Slovanov pracujúcich v Tanzánii, poslážil krátku doxológiu. Patriarcha pripomenul, že je to už jeho druhá návšteva v tejto krajine v úrade prvohierarchu alexandrijskej Cirkvi a tretia v živote, kde pripomenul, ako pred 17 rokmi sprevádzal pri vizite v Tanzánii vtedajšieho patriarchu Partenija III.

V nedeľu, 17. februára, patriarcha Teodor, spolu s metropolitom Dimitrijom a metropolitom Mwanzy Hieronýmom, slúžil v katedrále sv. Paraskiev sv. liturgiu, ktorú v dvoch jazykoch – gréckom a suahili sprevádzal katedrálny zbor, ktorí tvoria miestni pravoslávni Tanzánci (vo farnostiach alexandrijskeho patriarchátu sú bohoslužby vykonávané podľa byzantskej liturgickej tradície zvyčajne v dvoch jazykoch: v gréckom a v miestnom jazyku). Počas liturgie patriarcha takisto postrihol do služby lektora (čteca) troch mužov z kmeňa Masajov.

Patriarchu Teodora vo svojej rezidencii prijal prezident Tanzánie Jakaya Mrisho Kikweta, ktorý poďakoval patriarchovi za úsilie Pravoslávnej Cirkvi na poli misijnom a filantropickom, zvlášť v oblasti vzdelávania a medicíny. Alexandrijský Patriarchát v tejto oblasti, na teréne dvoch svojich metropolíi Irinopolis a Mwanzy, má v svojej správe 35 pravoslávnych sirotincov a sieť škôl, klinik a zdravotníckych zariadení.

V čase svojej dušpastierskej návštevy v Tanzánii patriarcha navštívil 61 farností. Údaje z r. 2006 podávajú, že miestnu pravoslávnu komunitu tvorí okolo 166 farností, avšak vďaka dynamickej misii dnes môžeme hovoriť o mnohých ďalších našich farnostiach, ktoré šíria Christovo Evanjelium v tejto najchudobnejšej časti Afriky.

zdroj: patriarchateofalexandria.com; cerkiew.pl -nikodim

CYRILOMETODIÁDA
súťaž pre deti a mládež
na vytvorenie umeleckého diela
na tému "Svätí bratia Cyril a Metod"

KATEGÓRIE: nie sú, teda môžete sa akokoľvek prejaviť!

TRVANIE SÚŤAŽE: do 15. mája 2013
VYHODNOTENIE: prebehne počas Dňa detí v Prešove

VÝTVORY POSIELAJTE:
Pravoslávna cirkevná obec Humenné
Lesná 20,
066 01 Humenné

bpm-orthodox.sk | pcohumenne.orthodox.sk

PRAMEN

PRAMEN - mesačník Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie. **Vydáva:** Eparchiálna rada Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach. **Šéfredaktor:** Bc. Dušan Tomko. **Členovia redakčnej rady:** prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc., Mgr. Pavol Novák. **Grafická úprava:** SOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce **Tlač:** Tlačiareň svidnícka, s.r.o., čat. Nebiljaka 121/18, 08901 Svidník. Vychádza v náklade 500 kusov. Uzávierka príspevkov a fotografií je k 6. dňu v mesiaci. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Za názory a postoje autorov príspevkov redakcia nezodpovedá. **Adresa redakcie:** PRAMEN, Úrad eparchiálnej rady, Duklianska 16, 071 01 Michalovce, tel. č.056/64 24 156, fax 056/64 31 500, e-mail: redakciapramen@post.sk. Registrované Okresným úradom, oddelením regionálneho rozvoja, registračné číslo EV 3912/09. ISSN 1336 - 2747. **Informácie pre prispievateľov na cirkevnú tlač:** Eparchiálna rada - tlačový účet, VÚB - Michalovce, č. ú. 1680340651/0200. **Distribúcia:** mesačník rozširuje vydavateľ a každý pravoslávny farský úrad Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie.